

Insluïting gewenst!

Praktijkervaringen zeggen soms meer dan analyses en beschouwingen, zeker in de psychiatrie. De komende maanden zult u deze regelmatig in Nursing aantreffen.

Pim is er weer, voor de vijfde keer. Pim is een lange, slanke man van rond de dertig met een zwarte baard, waar altijd wel etensresten inzitten. Hij heeft iets slungeligs en onverzorgds, alsof hij zich 's nachts niet uitkleedt en daar niets van merkt.

Tot voor de vorige opname woonde Pim bij z'n vader. Zijn moeder is al lang geleden overleden. Eens in de zoveel tijd gaat het mis met Pim en raakt hij in de war. Dan wordt hij erg druk en is hij

niet voor rede vatbaar, dan moet hij worden opgenomen. Zo ook nu weer. Hij is inmiddels een oude bekende van de afdeling.

Tijdens zijn vorige opname was het maatschappelijk werk ingeschakeld. Pim leunde toch wel erg op zijn vader en Pims vader had moeite om hem los te laten. Niet goed voor Pim en niet goed voor zijn vader, die ook een dagje ouder werd. In goed onderling overleg werd besloten dat Pim op zichzelf zou gaan wonen. Het maatschappelijk werk hielp bij het aanvragen van woonruimte en er werd zowaar een flat gevonden, niet ver van het ouderlijk huis vandaan.

Pims vader richtte de flat voor hem in, zodat Pim alles had wat zijn hartje begeerde. Zelf had Pim bij het grof vuil een stoel gevonden, die hij aan het interieur had toegevoegd. Alles was op orde, Pim kon met ontslag en in zijn nieuwe flat.

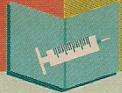
Het ging een aantal maanden goed. Pim had een dagbesteding en at na zijn werk elke avond bij z'n vader. Het ging zelfs zo goed dat Pim vond dat hij het maar eens zonder medicijnen moest proberen. Het kon toch ook niet goed zijn, al die pillen.

Terug naar af

Niet lang daarna ging het mis. Pim werd drukker en kon zich op zijn werk steeds minder goed concentreren. Hij was erg onrustig en begon ruzie te zoeken. Ook het slapen ging slechter. Als zijn vader over de medicijnen begon, kreeg hij een hele preek over de schade die al die pillen konden toebrengen aan de menselijke geest.

Op een dag was Pim weer bij z'n vader wezen eten. Ze hadden een flinke woor-

Delegeren moet je leren

Voor een nieuweling kan het vak soms zwaar vallen. Zo kan de eerste keer leidinggeven erg moeilijk zijn. Maar oefening baart kunst en voor u het weet delegeert u erop los.

denwisseling gehad en Pim was boos naar z'n flat gegaan. Daar aangekomen werd hij steeds woedender en woedender, tot hij op een goed moment de balkondeuren openzette en alle meubels een voor een van vier hoog naar beneden gooide. Alle meubels, behalve die ene stoel die hij zelf had opgescharreld. Die zette hij na gedane arbeid op het balkon, ging er moe, maar voldaan in zitten en begon luidkeels het Wilhelmus te zingen, in afwachting van de politie. Toen die kwam ging Pim gewillig mee. En zo is hij weer op de afdeling terecht gekomen.

Uur op, uur af

Pim heeft een separeerprogramma, uur op uur af. Dat betekent dat hij na een uur op de afdeling weer een uur in de separeer verblijft om tot rust te komen. Deze keer begeleid ik hem. Pim blijkt een man van de klok en ik heb hem dan ook exact op het hele uur opgehaald. Wat betreft het tijdstip van terugbrengen ben ik veel minder alert. Ik zit te praten met een andere cliënt als Pim eraan komt.

Hij gaat recht voor me staan, op een paar meter afstand, handen een beetje voor zich uit, trappelend met zijn voeten: de haldol-shuffle. Hij kijkt me dwingend aan en zegt dan met luide, monotone stem: „Aandacht Nederland, insluiting alstublieft; aandacht Nederland, insluiting alstublieft!!”

Van Pim kan je opan: een man van de klok. Toch prettig dat er zo nu en dan patiënten zijn die mij structuur bieden, in plaats van andersom. □

Renze Vink, psychiatisch verpleegkundige

ILLUSTRATIE: MARIOLIJN BROUWER

Het was behoorlijk wennen, vond Andrea, toen zij tijdens haar derde praktijkperiode (tweede jaar) voor het eerst moest gaan delegeren.

Op een dag stond zij op een helft van de afdeling ingedeeld met twee leerlingen die net met de opleiding waren begonnen.

Andrea: „Ik keek gewoontegetrouw om me heen op zoek naar degene die de leiding zou nemen op mijn gang. Ik zag echter de ogen van de afdelingsleidinggevende afwachtend op mij gericht. ‘Verhip’, realiseerde ik me, ‘dat moet ik nu dus zelf doen’.”

Onder leiding van een ouderejaars of een gediplomeerde kon ze prima verwoorden wat er met iedere patiënt moest gebeuren en wat prioriteit genoot. Nu werd ze ineens gruwelijk onzeker van het feit dat het stellen van prioriteiten en het maken van een werkindeling echt op háár schouders neer kwam.

„Ik besefte dat ik nu de twee jongere jaars aan het wassen moest zetten. Ik was van ons drieën immers de enige die medicijnen mocht delen en dat moest ook gebeuren. En toen merkte ik, dat ik die opdracht amper over mijn lippen kon krijgen. Het idee, dat ik een ander het werk moest laten doen dat ik altijd heel vanzelfsprekend zelf deed. Ik voelde me lui en schuldig, dat ik ze met die zware klus moest opzadelen. Ik heb toen héél voorzichtig, met een rood hoofd van gêne, gevraagd of zij ‘het misschien erg zouden vinden’ om alvast met wassen te beginnen.” Andrea herkende zichzelf op dat moment amper. „Ik heb me, samen met de afdelingsleidinggevende, nogal verwonderd over de metamorfose die ik onderging, toen ik van mondige, kordate ‘ondergeschikte’ veranderde in een hyperon-

zekere, voorzichtige debutant-leidinggevende.”

Ze ziet evenwel een link met het dagelijks leven: „Thuis ben ik ook gewend alles zelf te doen. Als ik bijvoorbeeld vrienden te eten heb, bijt ik nog liever mijn tong af, dan te vragen of zij de wijn alvast willen inschenken, terwijl ik de laatste hand leg aan het diner.”

Maar oefening baart kunst, merkte Andrea onlangs: „Ik had met mijn zus voor mijn verjaardag inkopen gedaan bij de supermarkt. Terwijl ik met de pinautomaat in dialoog was, zag ik de boodschappen

Ik veranderde van een mondige, kordate ondergeschikte in een onzekere, voorzichtige leidinggevende

op een chaotische hoop aan het einde van de lopende band belanden. Mijn zus stond naast me te dromen. Vóórdat ik had leren delegeren, zou ik hebben gezwegen als het graf. En hebben gehoopt dat mijn zus misschien zélf op het idee zou komen om aan het inpakken te slaan. Maar tot mijn eigen verrassing vroeg ik haar tijdens het intoetsen van mijn pincode zonder omhaal: „Pak jij de boodschappen alvast in?”

Sacha Hubert, freelance journaliste en leerling-verpleegkundige